

Gabra tal-ġurisprudenza

Kawża T-77/24

Dassault Aviation

vs

Il-Kummissjoni Ewropea

**Sentenza tal-Qorti Ġenerali (L-Ewwel Awla, ikkostitwita minn ħames Imħallfin sedenti)
tal-24 ta' Ġunju 2026**

**“Ambjent – Regolament Delegat (UE) 2023/2485 – Tassonomija – Aktivitajiet tranżitorji –
Esklużjoni tal-attività ta' manifattura ta' inġenji tal-ajru kummerċjali – Żball manifest
ta' evalwazzjoni”**

1. *Rikors għal annullament – Persuni fiżiċi jew ġuridiċi – Interess ġuridiku – Neċessità ta' interess reali u attwali – Evalwazzjoni fil-mument tal-preżentata tar-rikors – Rikors li jista' jagħti benefiċċju lir-rikorrent – Oneru tal-prova (ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE)*

(ara l-punt 18)

2. *Rikors għal annullament – Persuni fiżiċi jew ġuridiċi – Interess ġuridiku – Neċessità ta' interess reali u attwali – Rikors li jista' jagħti benefiċċju lir-rikorrent – Rikors kontra regolament delegat li jiffissa kriterji tekniċi ta' skrinjar li jikkompletaw ir-Regolament dwar it-tassonomija – Rikors għall-annullament ta' dispożizzjoni tar-Regolament Delegat li tikklassifika l-manifattura ta' inġenji tal-ajru prodotti mir-rikorrent bħala attività mhux allinjata mat-tassonomija – Ammissibbiltà (ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE; Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2020/852, Artikolu 3; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485)*

(ara l-punti 19 sa 48)

3. *Proċedura ġudizzjarja – Rikors promotur – Rekwiżiti formali – Espożizzjoni sommarja tal-motivi invokati – Eċċezzjoni ta' illegalità mqajma fir-rikors promotur – Rikors li jippermetti li tiġi identifikata mingħajr ambigwità d-dispożizzjoni kkontestata – Ammissibbiltà tal-eċċezzjoni (Artikolu 277 TFUE; Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, Artikolu 76(d))*

(ara l-punti 55 sa 64)

4. *Istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea – Eżerċizzju tal-kompetenzi – Setgħa mogħtija lill-Kummissjoni biex tadotta atti ddelegati – Obbligu li ma jiġux emendati elementi essenzjali tal-att leġislativ bażiku – Regolament bażiku li jiffissa kriterji ta' sostenibbiltà ambjentali – Regolament delegat li jiffissa kriterji tekniċi ta' skrinjar għal kull tip ta' attività li tissodisfa l-imsemmija kriterji ta' sostenibbiltà – Ammissibbiltà*
(Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2020/852, Artikolu 3; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485)

(ara l-punti 67 sa 88)

5. *Drittijiet fundamentali – Karta tad-Drittijiet Fundamentali – Dritt għal amministrazzjoni tajba – Dritt għal smiġħ – Inapplicabbiltà għall-proċeduri li jwasslu għall-adozzjoni ta' atti ta' portata ġenerali – Eżċezzjoni – Dispożizzjoni espliċita fil-qafas legali li jirregola l-adozzjoni tal-att inkwistjoni li jagħti d-dritt għal smiġħ*
(Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, Artikolu 41(2)(a))

(ara l-punt 93)

6. *Atti tal-istituzzjonijiet – Motivazzjoni – Obbligu – Portata – Regolament li jiffissa kriterji ta' sostenibbiltà ambjentali – Regolament delegat li jiffissa kriterji tekniċi ta' skrinjar għal kull tip ta' attività li tissodisfa l-imsemmija kriterji ta' sostenibbiltà – Obbligu li jiġu identifikati fil-motivazzjoni tar-Regolament delegat il-fatturi speċifiċi u konkreti li jiġġustifikaw l-imsemmija miżura – Regolament li l-kuntest tiegħu huwa magħruf mill-persuna kkonċernata hekk li din tkun tista' tifhem il-portata tal-miżura meħuda – Ammissibbiltà ta' motivazzjoni sommarja*
(Artikolu 296 TFUE; Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2020/852; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485)

(ara l-punti 108 sa 120)

7. *Rikors għal annullament – Motivi – Nuqqas jew insuffiċjenza ta' motivazzjoni – Motiv distint minn dak li jirrigwarda l-legalità fuq il-mertu*
(Artikoli 263 u 296 TFUE)

(ara l-punti 121 sa 123)

8. *Proċedura ġudizzjarja – Rikors promotur – Rekwiżiti formali – Espożizzjoni sommarja tal-motivi invokati – Motiv ibbażat fuq ksur ta' dispożizzjoni mhux espliċitament imsemmija fir-rikors – Motiv li jippermetti lill-konvenut jidentifika d-dispożizzjoni msemmija – Ammissibbiltà*
(Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, Artikolu 76(d))

(ara l-punti 130 sa 136)

9. *Istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea – Eżerċizzju tal-kompetenzi – Setgħa mogħtija lill-Kummissjoni biex tadotta atti ddelegati – Portata – Kunsiderazzjonijiet u evalwazzjonijiet kumplessi – Margni ta' evalwazzjoni wiesa' – Stharriġ ġudizzjarju – Limiti (Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2020/852; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485)*

(ara l-punti 139 sa 142)

10. *Approssimazzjoni tal-legiżlazzjonijiet – Qafas li jiffavorixxi l-investimenti sostenibbli – Regolament dwar it-tassonomija – Regolament li jiffissa kriterji ta' sostenibbiltà ambjentali – Regolament delegat li jiffissa kriterji tekniċi ta' skrinjar għal kull tip ta' attività li tissodisfa l-imsemmija kriterji ta' sostenibbiltà – Esklużjoni tal-attività ta' disinn, manifattura u bejgħ ta' ġettijiet kummerċjali mill-attivitàjiet tranzitorji fis-sens tar-Regolament dwar it-tassonomija – Esklużjoni bbażata fuq il-kriterju tal-impronta CO₂ għal kull passiġġier-kilometru tal-ġettijiet kummerċjali u fuq l-eżistenza ta' alternattivi teknoloġikament u ekonomikament fattibbli – Żball manifest ta' evalwazzjoni (Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2020/852, Artikolu 10; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485)*

(ara l-punti 143 sa 176)

11. *Rikors għal annullament – Suġġett – Annullament parzjali – Kundizzjoni – Natura separabbli tad-dispożizzjonijiet ikkontestati – Kriterju oġġettiv – Kundizzjoni ssodisfatta (Artikolu 263 TFUE; Regolament tal-Kummissjoni 2023/2485, Anness I, punt 2)*

(ara l-punti 179 sa 186)

Sunt

Filwaqt li annullat parzjalment ir-Regolament Delegat 2023/2485¹, il-Qorti Ġenerali kkonstatat, għall-ewwel darba, l-interess ġuridiku ta' operatur ekonomiku li jibda proċeduri legali kontra regolament delegat tal-Kummissjoni Ewropea li jiffissa, sabiex jiġi kkompletat ir-Regolament dwar it-tassonomija², kriterji tekniċi ta' skrinjar għas-settur ta' attività li fih kien jopera l-imsemmi operatur.

Ir-Regolament dwar it-tassonomija jwaqqaf sistema ta' klassifikazzjoni unifikata sabiex jiġu armonizzati, fil-livell tal-Unjoni Ewropea, il-kriterji li jiddeterminaw jekk attività ekonomika hijiex sostenibbli fuq livell ambjentali fid-dawl ta' diversi għanijiet ambjentali. L-Artikolu 10(2) ta' dan ir-regolament jirreferi, b'mod partikolari, għall-attivitàjiet tranzitorji, jiġifieri dawk li

¹ Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2023/2485 tas-27 ta' Ġunju 2023 li jemenda r-Regolament Delegat (UE) 2021/2139 billi jistabbilixxi l-kriterji tekniċi ta' skrinjar addizzjonali biex jiġu ddeterminati l-kundizzjonijiet li skonthom ċerti attivitàjiet ekonomiċi jikkwalifikaw bħala li jikkontribwixxu sostanzjalment għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima jew għall-adattament għat-tibdil fil-klima u sabiex jiġi ddeterminat jekk dawk l-attivitàjiet ma jikkawżawx hsara sinifikanti lil xi wiehed mill-oġġettivi ambjentali l-oħra (ĠU L, 2023/2485).

² Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investiment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (ĠU 2020, L 198, p. 13, rettifika fil-ĠU 2022, L 156, p. 159, iktar 'il quddiem ir-“Regolament dwar it-tassonomija”).

għalihom ma tkun teżisti ebda alternattiva b'livell baxx ta' karbonju teknoloġikament u ekonomikament fattibbli, iżda li jiffavorixxu t-tranżizzjoni lejn ekonomija newtrali għall-klima, bla ħsara għall-osservanza ta' ċerti kriterji.

F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni adottat ir-Regolament Delegat 2021/2139³ sabiex tikkompleta r-Regolament dwar it-tassonomija billi ffissat kriterji tekniċi ta' skrinjar li jiddeterminaw taħt liema kundizzjonijiet ċerti attivitajiet ekonomiċi jikkontribwixxu b'mod sostanzjali sabiex jintlaħqu l-għanijiet ambjentali stabbiliti f'dan ir-regolament delegat.

Sussegwentement, ir-Regolament Delegat 2023/2485 zied, fir-Regolament Delegat 2021/2139, il-manifattura ta' inġenji tal-ajru mal-attivitajiet ekonomiċi eliġibbli għat-tassonomija, jiġifieri ma' daww l-attivitajiet li jistgħu jissodisfaw il-kriterji tekniċi ta' skrinjar iffissati f'dan ir-regolament tal-aħħar. F'dan il-kuntest, il-manifattura ta' inġenji tal-ajru prodotti għall-avjazzjoni kummerċjali kienet meqjusa bħala attività allinjata mat-tassonomija, jiġifieri li tissodisfa l-kriterji tekniċi ta' skrinjar rilevanti, biss fejn jidhru inġenji tal-ajru li l-emissjonijiet diretti tagħhom ta' CO₂ (mill-egżost) huma żero.

Permezz tar-rikors tagħha, Dassault Aviation, grupp Franċiż involut, b'mod partikolari, fid-disinn, fil-manifattura u fil-bejgħ ta' ġettijiet kummerċjali, talab l-annullament tad-dispożizzjoni tar-Regolament Delegat 2023/2485 dwar il-manifattura ta' inġenji tal-ajru (iktar 'il quddiem id-“dispożizzjoni kkontestata”).

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti Ġenerali

Adita b'eċċezzjoni ta' inammissibbiltà mqajma mill-Kummissjoni, il-Qorti Ġenerali bdiet billi vverifikat jekk ir-rikorrenti kellhiex interess li tikseb l-annullament tad-dispożizzjoni kkontestata.

F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali osservat li d-dispożizzjoni kkontestata kienet timplika għar-rikorrenti – li ma kinitx tipproduċi inġenji tal-ajru li l-emissjonijiet diretti tagħhom ta' CO₂ (mill-egżost) huma żero – l-obbligu li tippubblika fir-rapport ta' ġestjoni tagħha l-informazzjoni li l-attività tagħha ta' manifattura ta' ġettijiet kummerċjali, minkejja li eliġibbli għat-tassonomija, kienet tikkostitwixxi attività mhux allinjata mat-tassonomija, jiġifieri attività ekonomika li ma hijiex ambjentalment sostenibbli.

Issa, li kellha d-dispożizzjoni kkontestata tiġi annullata, il-manifattura ta' inġenji tal-ajru prodotti għall-“avjazzjoni kummerċjali privata jew kummerċjali [avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju]” kienet issir attività ekonomika mhux eliġibbli għat-tassonomija. Dan kien ikollu l-effett li jneħhi l-obbligu tar-rikorrenti li tindika, fir-rapport ta' ġestjoni tagħha, li l-attività tagħha ta' manifattura ta' ġettijiet kummerċjali ma kinitx allinjata mat-tassonomija.

Barra minn hekk, kienet teżisti rabta diretta biżżejjed bejn il-preżentazzjoni tal-attivitajiet ekonomiċi tar-rikorrenti bħala attivitajiet mhux allinjati mat-tassonomija u l-kundizzjonijiet li fihom din seta' jkollha aċċess għall-finanzjament. Għalhekk, id-dispożizzjoni kkontestata affettwat b'mod sfavorevoli s-sitwazzjoni legali tar-rikorrenti, hekk li hija kellha interess ġuridiku f'dan il-każ.

³ Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2021/2139 tal-4 ta' Ġunju 2021 li jissupplimenta r-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill billi jistabbilixxi l-kriterji tekniċi ta' skrinjar sabiex jiġu ddeterminati l-kundizzjonijiet li fihom attività ekonomika tikkwalifika bħala attività li tikkontribwixxi sostanzjalment għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima jew għall-adattament għat-tibdil fil-klima u sabiex jiġi ddeterminat jekk dik l-attività ekonomika tikkawżax ħsara sinifikanti lil xi wiehed mill-oġettivi ambjentali l-oħra (ĠU 2021, L 442, p. 1, rettifika fil-ĠU 2023, L 178, p. 10).

Fuq il-mertu, il-Qorti Ġenerali kkonstatat li l-Kummissjoni ma kisritx l-obbligu ta' motivazzjoni tagħha meta eskcludiet l-attività ta' manifattura ta' inġenji tal-ajru għall-avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju mill-attivitàjiet tranżitorji fis-sens tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament dwar it-tassonomija.

Fil-fatt, mill-memorandum ta' spjegazzjoni tar-Regolament Delegat 2023/2485, moqri fid-dawl tad-dokument ta' hidma li kien jakkumpanja l-imsemmi regolament, kien jirriżulta, b'mod partikolari, li l-Kummissjoni qieset li din l-attività ma kinitx tissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament dwar it-tassonomija għall-iffissar ta' kriterji tekniċi ta' skrinjar u dan fid-dawl tal-impronta CO₂ għal kull passiġġier-kilometru tal-ajruplani tal-aħħar ġenerazzjoni prodotti għall-avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju meta mqabbla ma' dik ta' mezzi oħra ta' trasport disponibbli.

Barra minn hekk, ir-rikorrenti ma setgħetx ma kinitx taf il-kuntest li fih kien ġie adottat ir-Regolament Delegat 2023/2485, u dan meta wiehed iqis li hija kienet ipparteċipat fil-proċedura ta' konsultazzjoni pubblika dwar il-proposti ta' kriterji tekniċi ta' skrinjar. Għalhekk, hija setgħet tifhem ir-raġunijiet għaliex dan ir-regolament delegat eskluda l-attività msemmija iktar 'il fuq mill-attivitàjiet tranżitorji previsti fir-Regolament dwar it-tassonomija.

Madankollu, il-Qorti Ġenerali qieset li l-Kummissjoni għamlet żball manifest ta' evalwazzjoni meta eskcludiet il-manifattura ta' inġenji tal-ajru prodotti għall-avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju mill-attivitàjiet tranżitorji fis-sens tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament dwar it-tassonomija.

L-ewwel nett, il-Kummissjoni ma setgħetx tibbaża din l-eskluzjoni fuq l-eżistenza ta' alternattivi teknoloġikament u ekonomikament fattibbli minhabba li l-mezzi l-oħra ta' trasport disponibbli kienu, fil-fehma tagħha, jikkostitwixxu alternattivi b'livell baxx ta' karbonju għall-ajruplani kummerċjali tal-aħħar ġenerazzjoni.

Minn naħa, il-fatt, jekk kemm-il darba kellu jitqies stabbilit, li l-ajruplani kummerċjali regolari jarmu ħafna inqas CO₂ għal kull passiġġier mill-ġettijiet kummerċjali tal-aħħar ġenerazzjoni ma kienx jippermetti, bħala tali, li jiġi konkluż li t-trasport bl-ajru ta' passiġġieri permezz ta' ajruplani kummerċjali regolari kien attività b'livell baxx ta' karbonju. Min-naħa l-oħra, il-ferroviji, ix-xarabanks u l-vetturi privati ma setgħux jikkostitwixxu alternattiva għall-ġettijiet kummerċjali tal-aħħar ġenerazzjoni, peress li ma għandhomx il-flessibbiltà u l-ħeffa ta' tali ġettijiet.

It-tieni, il-Kummissjoni ma setgħetx tibbaża l-eskluzjoni msemmija iktar 'il fuq fuq id-dikjarazzjoni li l-ġettijiet kummerċjali tal-aħħar ġenerazzjoni kellhom impronta ta' CO₂ għal kull passiġġier-kilometru nettament ikbar minn dik ta' mezzi oħra ta' trasport disponibbli. Fil-fatt, għall-finijiet tal-Artikolu 10(2) tar-Regolament dwar it-tassonomija, il-Kummissjoni kienet obligata tiehu inkunsiderazzjoni l-emissjonijiet ta' CO₂ tal-inġenji tal-ajru prodotti għall-avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju fid-dawl tal-aħjar prestazzjoni fil-qasam tas-settur tat-trasport bl-ajru tal-passiġġieri, u mhux tas-settur ferrovjarju jew tas-settur tat-trasport tat-triq.

It-tielet, il-Kummissjoni għamlet l-għażla manifestament arbitrarja li ma tihux inkunsiderazzjoni l-kapaċità tal-ġettijiet kummerċjali li jaħdmu b'rata għolja ta' fjuwils tal-avjazzjoni sostenibbli, minkejja li hija ħadet inkunsiderazzjoni din il-kapaċità fil-każ tal-inġenji tal-ajru l-oħra b'toqol ta' iktar minn 5.7 tunnelli mat-tluq mill-art u tluġh.

Ir-raba', mid-dokument ta' ħidma tal-Kummissjoni rriżulta li din tal-aħħar ma kinitx analizzat l-informazzjoni rilevanti kollha sabiex tevalwa jekk l-attività ta' manifattura ta' ingeni tal-ajru prodotti għall-avjazzjoni privata jew kummerċjali għal skopijiet ta' negozju kinitx taqa' fl-iskop tal-attivitajiet tranżitorji.

Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-Qorti Ġenerali annullat ir-Regolament Delegat 2023/2485 sa fejn dan kien jikkonċerna l-manifattura ta' ingeni tal-ajru.